

Bilaga

Mål och visioner till 2020

År 2020 har vi brutit Sveriges oljeberoende. Oljan har i hög grad ersatts av effektivare teknik och förnybara alternativ.

År 2020 har Sverige 40 % lägre utsläpp av växthusgaser i förhållande till 1990. Sverige ligger globalt i framkant på omställningen. Inga bostäder värms upp med olja. Kollektivtrafiken i städerna har fördubblats. Bilparken är minst 30 % bränslesnålare än 2008. En majoritet av bilarna drivs med nya bränslen eller tekniker. Oljeanvändningen i industrin har minskat med 30 %.

Detta nationella mål skall kompletteras med särskilda sektorsmål och ett separat internationellt mål för de insatser som skall genomföras i andra länder. Sektorsmålen skall bestämmas för varje sektor utifrån de samhällsekonomiska förutsättningarna att genomföra utsläppsminskningar i sektorn. Det internationella målet skall motsvara åtta procent av de svenska utsläppen 1990.

År 2020 har EU klarat av att nå sitt mål om att minska sina koldioxidutsläpp med 30 %. Unionen har klimatsäkrat sin politik och arbetar mot ett gemensamt mål om att minska utsläppen med 80 % till år 2050.

År 2020 har teknikutvecklingen fortsatt och ny miljöteknik introducerats i stor skala. Våra fordon drar allt mindre bränsle. Produktion av andra generationens biobränslen är etablerad. Allt fler elbilar introduceras på marknaden. Vind- och solkraft byggs ut kraftigt.

År 2020 är sambandet mellan tillväxt och ökad klimatpåverkan från transporter brutet. Transportvolymen ökar i en lägre takt och ökningen sker genom miljövänliga alternativ. Godstransporter har redan förts över från lastbil och flyg till järnväg och sjöfart, och utvecklingen fortsätter. Järnväg är det naturliga valet för persontransporter mellan våra storstäder.

År 2020 har energiförbrukningen minskat. Både hushåll, företag och den offentliga sektorn har investerat i ny och effektivare teknik och belysning. Bostäderna från miljonprogrammet har byggts om och minskat sin energiförbrukning. Nya hus byggs med lågenergimetoder, till exempel passivhusteknik utan extern värmetillförsel. I Europa byggs inga hus med englasfönster eller utan isolering.

År 2020 har andelen icke-materiell klimatvänlig tjänstekonsumtion ökat på bekostnad av materiell konsumtion. Fler sysselsätts i tjänstesektorn. Industrin har automatiserat genom effektiv elanvändning. Kulturupplevelser och kvalificerade tjänster växer som andel av ekonomin.

Mål och visioner till 2050

År 2050 har utsläppen av växthusgaser per person världen över kommit att bli lika. De rika länderna har kraftigt minskat sina utsläpp. De växande ekonomierna runt om i världen tillämpar ny teknik som inte sliter på klimatet.

År 2050 är Sverige fossilfritt. Utsläppen av växthusgaser har minskat med 90 % i förhållande till 1990 års nivå. Bensinbilen är en historisk raritet.

År 2050 har EU minskat utsläppen av växthusgaser med 80 %. Bilar drivs med andra bränslen och tekniker. Kol, naturgas och olja håller på att fasas ut som energikällor.

År 2050 är elproduktionen och transporterna mångdubbelt energieffektivare och baserade på förnybara alternativ. Det är en kombination av sol, vind, vatten, och biobränslen.

År 2050 är det ointressant att flyga inrikes söder om Sundsvall. Tåg med hög hastighet finns i Sverige.

År 2050 är det en självklarhet att alla material som går att återvinna återvinns. Systemet för återvinning är en helt integrerad del i produktens tillverkning.

År 2050 har energieffektiviseringen ökat med flera faktorer på många produkter. Kraven på energieffektivitet skärps successivt och medför viktiga teknikskiften.

Global klimatpolitik

- Sverige bör aktivt verka för en global klimatöverenskommelse som omfattar alla länder.
- De länder som släpper ut mest och har störst resurser att ställa om skall också ta det största ansvaret för att minska sina utsläpp.
- De globala utsläppen måste sluta att öka inom tio år. Alla länder har ett ansvar för att göra det möjligt.
- De industrialiserade länderna bör minska sina utsläpp med minst 30 % till år 2020.
- Flyget och sjöfarten bör ingå i en ny internationell överenskommelse.

- Inför en global utsläppshandel för energiintensiv industri med global konkurrens.
- Tekniköverföring och anpassningsåtgärder för utvecklingsländerna finansieras genom en global fond till vilken alla länder bidrar beroende på utsläpp och ekonomisk förmåga.
- En klimatöverenskommelse bör innehålla bindande regler för uppföljning av överenskommelsen i FN:s regi.

Klimatbistånd

- Klimatsäkra det svenska biståndet och EU:s och FN:s biståndsinsatser.
- Återinför den klimatmiljard som den tidigare socialdemokratiska regeringen avsatte för biståndet.
- Gör ett årligt miljöbokslut, vilket innebär att man räknar på vad klimatbiståndet kostar och ger.
- Låt en statlig tekniköverföringskommission bidra till projektutvecklingen.
- Mikrolån inriktade mot miljöteknik.
- Utökad tekniköverföring genom projekt såsom CDM och JI.
- Rikta in biståndsmedel mot ekologiskt lantbruk och landsbygdsutveckling.
- Ge EU och FN:s miljöprogram UNEP i uppdrag att bättre stödja utvecklingen av miljöförvaltning och administration i mottagarländerna. Detta för att effektivisera organiseringen av klimatbiståndet på plats.
- UNEP bör bli ett eget FN-organ.

EU:s övergripande klimatpolitik

- EU bör minska utsläppen med minst 30 procent.
- Systemet med utsläppshandel skall bidra till att göra detta möjligt. Utsläppsrätterna skall auktioneras ut. Undantag enbart för konkurrensutsatt industri.
- Vägtransporter och flyg bör ha en egen bubbla i handelssystemet.
- Initiativ till ett EU-baserat stamnät för vindkraft i havet, längs kusterna.
- Reglerna på den inre marknaden måste utformas på ett sätt som premierar klimatsmart teknik och fasar ut äldre teknik.
- EU-baserade infrastrukturprojekt får inte längre stödja olje- och gasledningar utan ska enbart handla om förnybar energi.
- En andel av medlen från EU:s strukturfonder skall direkt stödja klimatinvesteringar.
- EU:s jordbruksstöd skall avvecklas, men fram till dess att så sker måste de klimatsäkras. Stödet till djurtransporter skall avvecklas.

Miljöteknikexport

- Öka stödet till svensk miljöteknikexport och stimulera internationella samarbeten.
- Goda exempel från svenska kommuner skall samlas och marknadsföras på ett bättre sätt.
- Utveckla samarbete med besöksnäringen kring ”Det gröna Sverige”.

Energi – boende och lokaler

- Energianvändningen i våra bostäder bör minska med 30 % till år 2020.
- Stimulera biobränsleeldad fjärrvärme och fjärrkyla för uppvärmning. Låt en oberoende instans kontrollera prissättningen. Tillvarata industriell spillvärme. Forska kring geotermisk energi.
- 75 % av de hus som byggs 2020 och alla offentliga nybyggnationer skall vara energieffektiva hus, det vill säga hus med behov av minimal eller ingen uppvärmning. Nybyggda hus skall inte få uppvärmas med el eller olja.
- Ställ energikrav vid ombyggnad.
- Inför vita certifikat för energieffektivisering.
- Individuell och timvis mätning av vatten, el, värme och kyla med eget kostnadsansvar.
- Inför ett el- och oljekonverteringsstöd.
- Höj solvärmestödet.
- Genomför en folkbildningskampanj för energieffektivisering.

Industrin

- Utvidga Programmet för el-effektivisering i industrin – PFE – till hela verkstadsindustrin.
- Inför ett Program för Oljekonvertering – PFO – i industrin.
- Utveckla forskningen kring CCS och elektrolys i industrin på EU-nivå.
- Stimulera energieffektiviseringstjänster direkt till enskilda hushåll och företag.

Eltillförsel

- Lokal elproduktion bör stimuleras genom sänkta inkopplingsavgifter och ökad skyldighet för nätägare att ta emot förnybar el.

- Förenkla tillståndsprocessen för vindkraft.
- Höj planeringsmålet för vindkraft.
- Öka målet för ny förnybar el till 30 TWh till 2020.
- Öka andelen avloppsslam och sopor som rötas/komposteras för att utvinna biogas.
- Kartlägg och använd de torvmossor som läcker metan till energiproduktion.
- Sjötte AP-fonden bör starta en ny riskkapitalfond för klimatsektorn.
- Vattenfall skall driva på energiomställningen.
- Öka de statliga satsningarna på riskkapital för investeringar i miljöteknik.
- Kärnkraften skall successivt fasas ut med hänsyn till sysselsättning och välfärd och i den takt kärnkraftselen ersätts med el från förnybara källor samt energieffektivisering.
- Öka konkurrensen på elmarknaden. Skapa en gemensam nordisk övervakningsmyndighet.

Klimatinvesteringsstöd

- Återinför och bygg ut klimatinvesteringsprogrammen.
- Sprid arbets sättet med klimatinvesteringsprogram också internationellt, exempelvis inom EU.

Järnväg

- Prioritera nyinvesteringar i järnväg framför nyinvesteringar i väg.
- Kapaciteten på järnvägen för gods- och persontransporter skall öka med uppemot 50 procent.
- Förbättra underhållet av järnvägen. Prioriteringar mellan underhåll av järnvägar och vägar skall utgå de faktiska underhållsbehoven.
- Sverige skall satsa på tåg med hög hastighet mellan våra storstäder, så att tåget också blir tidsmässigt konkurrensmässigt med flyget.
- SJ skall ha en prispolitik på biljetter som gör att tåget kan vinna marknadsandelar från andra transportslag.
- Satsa på biltåg, både i Sverige och i EU.
- Sverige skall söka mer infrastrukturmedel från EU, och vara beredda att medfinansiera satsningar som innebär att transporterna med tåg eller till sjöss mellan Sverige och andra EU-länder kan öka.
- Stimulera ett gemensamt biljettsystem inom EU.

Inrikes sjöfart

- Gör en översyn av sjöfartens avgifter för att öka dess konkurrenskraft i förhållande till andra transportslag. Syftet ska vara att minska den totala mängden miljöfarliga utsläpp och minska trängseln på vägsystemet.
- Skärp kraven på sjöfartens aktörer att investera i motorer och bränslen som har minimal påverkan på klimat och naturmiljö.
- Ett särskilt system med utsläppsrätter för sjöfarten inom EU bör införas samtidigt som miljövänlig sjöfart stimuleras.
- Investera i järnvägssystemet och i kombiterminaler för att underlätta också för sjöfartens godstransporter.
- Färjor och kryssningsfartyg som ligger vid kaj ska anslutas till elsystemet i den aktuella hamnen för att minska utsläppen.
- Fasa ut ineffektiva tvåtaktsmotorer till fritidsbåtar mot mer miljövänliga alternativ.

Vägtransporter

- Prioritera underhåll av vägar och investeringar i förbättrad trafiksäkerhet.
- Forskning och informationsinsatser för att förändra människors beteende när det gäller körsätt och val av fordon är nödvändiga.
- Fortsätta samfinansierade fordonsforskningsprogram.
- De kommuner/regioner som så önskar skall ges möjlighet att införa trängselskatter eller trängselavgifter som i sin tur kan användas för att finansiera kollektivtrafiksatsningar.
- Förändra reseavdraget så att milersättningen baseras på resans längd och inte på kostnad.
- Beskattningen av förmånen av fri bil bör utformas så att den ger incitament för minskade utsläpp av koldioxid och andra växthusgaser. Avskaffa också arbetsgivarens möjlighet att tillåta fritt bränsle för förmånsbilar.
- Förstärk koldioxidifferentieringen av fordonsskatten.
- Inför en försäljningsskatt på de bilar som står för de allra största utsläppen. Använd intäkterna från skatten till att finansiera en miljöbilsbonus för de mest klimatvänliga bilarna.
- Förbättra konsumentinformationen om bilars totala livscykelkostnad.
- Inför en kilometerskatt för tunga lastbilstransporter. Ta hänsyn till skogsindustrins särskilda villkor.

- Ökad fyllningsgrad i lastbilarna och förbättrad logistik och motorteknik kan också bidra till effektivare transporter och minskade utsläpp.
- Fasa ut äldre bilar ur bilflottan genom att erbjuda statliga skrotningspremier kontinuerligt.
- Ställ krav på minskade utsläpp för alla bilar, oavsett modell. Ställ krav också på andra typer av motorfordon.
- Tillverkningsprocessen av vägar måste bli fri från fossila ämnen.

Bilbränslen

- Satsningar på pilot-, demonstrations- och fullskaleanläggningar för utveckling av andra generationens biodrivmedel bör stödjas.
- Vi vill att särskilda stöd avsätts till anläggningar för produktion, uppgradering och distribution av biogas från organiskt avfall. Speciellt behövs stöd till uppgradering av biogas till fordonsgas.
- Fordonsforskning med inriktning mot el- och elhybridteknik bör ges hög prioritet.
- Sverige bör inom EU fortsätta driva att tullarna på importerad etanol ska avskaffas.
- Sverige bör inom EU fortsätta driva att inblandningen av etanol i bensin tillåts öka.
- Sverige bör bidra aktivt i utformandet av ett enhetligt och ambitiöst certifieringssystem för hållbar produktion av biodrivmedel.
- Inför en differentierad miljöbilsklassning som påverkar parkeringsmöjligheter, skatter, trängselavgifter med mera. Kraven på miljöbilarna skärps kontinuerligt.
- Skatten på bensin och diesel behöver hållas på en så hög nivå att alternativen blir konkurrenskraftiga.
- Stöd bör ges så att förnybara drivmedel kan göras tillgängliga i hela landet.
- I framtiden bör ett system med drivmedelscertifikat införas för att stimulera alternativa bränslen.

Flyg

- Flyget bör i högre utsträckning bära sina kostnader för koldioxidutsläppen.
- Flyget bör ingå i EU:s system för handel med utsläppsrätter i en egen bubbla.

- När det gäller att åstadkomma renare flygbränsle skall i första hand internationella överenskommelser eftersträvas.
- I avvaktan på sådana bör en klimatsmart nationell flygskatt övervägas, till exempel en startavgift som slår hårdast mot korta flygresor.
- Flygplatsstödet bör ses över med syftet att stödet enbart ska utgå till orter med flygplatser som saknar rimliga alternativ till flyget.
- Satsningar på kollektivtrafik till och från flygplatserna är nödvändig för att minska utsläppen från persontransporter till flygplatserna.
- Fortsätt satsningen på forskningsprogrammet Gröna Flygplanet.

Kollektivtrafik

- Vi vill ge statligt stöd till investeringar i kollektivtrafik. Det kan ske till exempel genom att skatteväxla intäkter från vägtransporter.
- Det ska finnas kollektivtrafik till platser dit många åker, det vill säga större arbetsplatser, handelsplatser, knutpunkter för olika trafikslag, och så vidare.
- Samhällsplanera tätorter med kollektivtrafiken som norm för resandet.
- När nya områden planeras skall krav uppställas på att områdets kollektivtrafikförsörjning ingår i planeringen.
- Ett gemensamt biljettsystem för hela landets kollektivtrafik bör införas. Priset för ett kollektivtrafikkort bör dock även i fortsättningen beslutas regionalt.
- Stimulera gröna bilpooler för både arbetsplatser och allmänhet.

Ökade investeringar i infrastruktur

- Öka infrastrukturinvesteringarna på både kort och lång sikt.
- Låt Riksdagen peka ut vissa infrastrukturprojekt som riksintressen. Begränsa det kommunala vetot när det gäller dessa projekt.
- För vissa strategiska projekt vill vi se lånefinansiering, med statliga lån i Riksgälden.
- Pröva nya metoder för upphandlingar, till exempel funktionsupphandling med helhetsåtagande för att pressa byggkostnaderna.

Samhällsplanering

- Öka kollektivtrafikens betydelse i kommunal och regional planering.

- Lyft upp gång- och cykeltrafikens möjligheter och ge dem en mer framträdande betydelse i samhällsplaneringen än i dag såväl på nationell som lokal nivå.
- När nya köpcentrum anläggs utanför centralorten skall en klimatkonsekvensbeskrivning göras och kollektivtrafik prioriteras.
- Underlätta för kommuner att själva besluta om hastighetsgränserna i stadsmiljö.
- Flexibla hastighetsgränser beroende på trängsel och väglag borde även användas i stadsmiljö och inte enbart på vägar utanför stadskärnorna.
- Klimatanpassa Miljöbalken så att klimathotet får större tyngd i samhällsplaneringen.

Kommunernas och statens ansvar

- Alla kommuner fastställer en övergripande plan för att minska utsläppen av växthusgaser. Vid viktigare kommunala beslut bör en klimatkonsekvensutredning göras.
- Kommunerna, landstingen och staten skall använda offentlig upphandling för att minska utsläpp av växthusgaser och förbättra miljön.
- Gör en samlad upphandling av lågenergilampor till den offentliga sektorn. Byt successivt ut lampor i alla offentliga lokaler.
- Kommunerna skall upphandla grön el.
- Upphandla ekologisk mat till den kommunala verksamheten. Prova modeller där upphandlingen stimulerar minskade transporter.
- Samordna de kommunala transporterna.
- Köp enbart in miljövänliga bilar till de kommunala verksamheterna.
- Ställ miljökrav också vid upphandlingar av bussar, sopbilar, lastbilar och andra tunga fordon.
- Miljöcertifiera skolor och äldreboenden.

Gör det enkelt att vara miljövänlig

- Inför en enhetlig klimatmärkning av varor.
- Inrätta klimatcoacher i alla kommuner som en del av konsumentvägledningen.
- Lagstiftning kan användas för att fasa ut produkter som inte klarar krav på säkerhet eller energieffektivitet. Det kan handla om hemelektronik med stand-by-funktion, vitvaror eller lampor som inte är lågenergilampor. Inför dessutom pant på lågenergilampor.